

Araştırma Makalesi/Research Article

Ebelik Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Becerileri ile E-Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Investigating Midwifery Students' Digital Literacy Skills and Attitudes Towards E-Learning

Sibel KARAKOÇ¹, Büsra CESUR²

Öz: Amaç: Araştırmada ebelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeyleri ile e-öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte nicel desende bir araştırmadır. Araştırma bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde yürütülmüştür. Örneklem seçimine gidilmeksizin araştırmaya katılmaya gönüllü 215 ebelik öğrencisi araştırma kapsamına alınmıştır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veriler; araştırmadaki sürekli değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler ortalama, standart sapma değerleriyle, kategorik değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler frekans ve yüzde ile gösterilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişki Pearson korelasyon ile analiz edilmiştir. İstatistiksel analizlerde p değeri 0.05'in altındaki karşılaştırmalar, istatistiksel olarak anlamlı olarak kabul edilmiştir. Bulgular: Öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutum ölçeği toplam puanı $56,79 \pm 5,98$, dijital okuryazarlık ölçeği toplam puanı $63,38 \pm 9,12$ 'dir. Öğrencilerin ölçek toplam puan ortalamaları ile sınıf, mezun olunan lise, akademik not ortalaması, yaşanan yer, anne-baba eğitim durumu ve bilgisayar ve internet kullanım özellikleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Araştırmada dijital okuryazarlık ile e-öğrenmeye yönelik tutum ölçek toplam puanı ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sonuç: Öğrencilerin ölçek toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerde dijital okuryazarlık ve e-öğrenmeye yönelik tutumlarının orta düzeyin üzerinde olduğu söylenebilir. Sürekli değişen ve gelişen dijital çağda sağlık bakım hizmeti sunacak olan sağlık profesyonellerinin köklerini aldığı eğitim kurumlarında müfredat programlarının dijital teknoloji becerileri ve e-öğrenme tutumlarının daha fazla geliştirilmesine olanak sağlayan niteliğinde geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, E-öğrenme, Tutum, Beceri, Ebelik.

Abstract: Objective: The aim of the study was to Investigating Midwifery Students' Digital Literacy Skills and Attitudes Towards E-Learning. Methods: It is a descriptive quantitative study. The study was conducted in the health sciences faculty of a state university during the 2023-2024 academic year. 215 midwifery students who volunteered to participate in the study were included in the study without any sample selection. Personal Information Form, Digital Literacy Scale and Attitude Scale Towards E-Learning were used in the collection of data. Data; descriptive statistics of continuous variables in the study are shown with mean and standard deviation values, descriptive statistics of categorical variables are shown with frequency and percentage. The relationship between the scales was analyzed with Pearson correlation. In statistical analyses, comparisons with a p value below 0.05 were considered statistically significant. Results: The students' total score on the e-learning attitude scale was 56.79 ± 5.98 , and the total score on the digital literacy scale was 63.38 ± 9.12 . No statistically significant difference was found between the students' total scale score averages and class, high school graduation, academic grade point average, place of residence, parental education status, and computer and internet usage characteristics ($p>0.05$). No significant difference was found between the total score and sub-dimensions of the digital literacy and e-learning attitude scale in the study. Conclusion: When the students' total scale score averages are evaluated, it can be said that the students' digital literacy and attitudes towards e-learning are above the average level. It is thought that the curriculum programs in the educational institutions where health professionals who will provide health

¹Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0497-764X, sibel_krkc@hotmail.com
Assist. Dr., Niğde Ömer Halisdemir University Zübeyde Hanım Faculty of Health Sciences

²Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0410-7433, bbusracak@gmail.com
Prof. Dr, Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Health Sciences

care services in the constantly changing and developing digital age take their roots should be developed in a way that allows for the further development of digital technology skills and e-learning attitudes.

Keywords: Digital literacy, E-learning, Attitude, Skill, Midwifery.

Giriş

Dijital okuryazarlık, dijital araçları kullanarak kişilerin yeni bir bilgiyi bulma, sorunlarına çözüm arama ve sorunların çözümünde kullanma, bilgiyi kendine göre anlamlandırma yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Pala ve Başbüyük, 2020). Kullanıcıların teknolojiyi etkin ve verimli kullanabilmesi, risklerinden ve tehlikelerinden korunabilmeleri, dijital dünyayı anlamaları ve olanaklarından faydalanmaları için iyi birer dijital okuryazarlık becerisine sahip olmaları beklenmektedir (Eshet, 2004).

Dünya nüfusunun ortalama % 64,4'ünün internet kullanıcısı olduğu ve % 59,4'ünün de sosyal medya kullanıcısı olduğu ve dünya üzerindeki internet kullanıcıları ise internette günde ortalama 6 saat 37 dakikalarını geçirmektedirler (We are social, 2023). Türkiye İstatistik Kurumu Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (TÜİK, 2023) bilişim teknolojileri kullanım araştırması istatistiklerine göre, bireylerin evden internet kullanımı %95,5'e, internet kullanımı ise bir önceki yıla göre %85 den %87,1'e yükselmiştir. İnternet üzerinden öğrenme faaliyeti gerçekleştiren bireylerin oranı ise %18,7'ye yükselmiş, bu oranın erkekler için %18,1, kadınlar için %19,4 olduğu görülmüştür. Bireylerin en fazla kullandıkları sosyal medya ve mesajlaşma uygulamaları %84,9 ile WhatsApp, %69,0 ile YouTube ve %61,4 ile Instagram olduğu belirlenmiştir (TÜİK, 2023). Bu sonuçlar, ülkemizde internet kullanımının her geçen yıl daha da arttığını göstermektedir.

Teknoloji araçları vasıtasıyla internetten öğretim etkinliklerinin sürdürülmesi uzaktan eğitim kavramıyla, sonrasında da e-öğrenme kavramıyla literatürde karşımıza çıkmıştır (Haznedar & Baran, 2012; Yungul, 2018). E-öğrenme, yer zaman ve mekân kısıtlaması olmaksızın kişiye esneklik sağlama, öğrenmede bilişsel, duyuşsal, görsel zekâya hitap edebilmesi, farklı kişilerle etkileşim kurulmasına olanak sağlayarak küresel öğrenme fırsatları sunması, araştırma- keşfetme olanağı sağlama, öğrenilen bilgilerin tekrar edilerek bilgiyi depolama, kullanma ve yeni bilgilerin oluşturulmasına fırsat sunması, öğrenmede fırsat eşitliği sunması ve demokratik bir öğrenme ortamı oluşturabilmesi, daha kolay, daha ucuz, daha güvenilir ve daha sorunsuz olması gibi avantajlara sahip olması nedenleriyle öğrenmede kolaylık sağlar (Collins ve Halverson, 2009; Kırık, 2014). Diğer taraftan erişim sorunu yaşanabilmesi, sanal sınıflarda sosyalleşme imkânının kısıtlanması, iletişimi köreltmesi ve uygulamalı olan ders içeriklerinin teorik derslerle işlenmeye çalışılması gibi dezavantajlara sahiptir (Britt, 2006; Zhong, 2020).

Literatürde hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerileri ile ilgili sınırlı sayıda çalışma (Shamsae ve ark., 2021; Lokmic-Tomkins ve ark., 2022; Karagöz, 2023; Kaya ve Top, 2024) mevcuttur. Ebelik öğrencilerinin e-öğrenme tutumlarına bakılan az sayıda çalışmaya rastlanmıştır (Altınayak & Erkek, 2023; Reljić vd., 2023). Ebelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeyleri ile e-öğrenmeye yönelik tutumlarını inceleyen bir çalışmaya rastlanmadığından çalışmanın literatüre önemli katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Sağlık hizmetlerinde toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi, ulusal sağlık ölçütlerinin iyileştirilmesinde ebelik mesleği oldukça önemlidir. Eğitim kurumları, geleceğin ebelerinin yetiştirilmesinde kilit rol oynamaktadır. Bu noktada gelişen dijital teknoloji çağında teorik ve uygulamalı eğitim süreciyle yetiştirilen ebelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi ve e-öğrenmeye yönelik tutumlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada ebelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin ve e-öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma 2023-2024 güz yarıyılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ebelik bölümü öğrencileri ile yürütülmüştür. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, tüm evren (n:252) çalışmaya dâhil edilerek, öğrencilerin % 94,6'sına (n:215) ulaşıldı.

Bu araştırmanın dâhil edilme kriterleri arasında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi ebelik bölümünde öğrenim görme ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul etme yer almıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, Google Form üzerinden oluşturulmuş "Kişisel Bilgi Formu", "Dijital Okuryazarlık Ölçeği" ve "E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak çevrim-içi yöntem ile elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma 2023-2024 güz yarıyılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ebelik bölümü öğrencileri ile yürütülmüştür. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, tüm evren (n:252) çalışmaya dâhil edilerek, öğrencilerin % 94,6'sına (n:215) ulaşıldı.

Dijital Okuryazarlık Ölçeği: Hamutoğlu ve arkadaşları (2017) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçek 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, "tutum (7

madde), teknik (6 madde), bilişsel (2 madde) ve sosyal (2 madde)” olmak üzere 4 faktörlüdür. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 85, en düşük puan 17’dir. Ölçek maddeleri katılımcılar tarafından, “kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4), kesinlikle katılıyorum (5)” şeklinde 5’li likert yapıda yanıtlanmaktadır. Ölçeğin tüm maddeleri olumlu yapıdadır ve tersten puanlanan madde bulunmamaktadır (Hamutoğlu vd., 2017).

E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği: Biçer (2019) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçek, 23 maddeden oluşan dört boyuttan oluşan bir ölçektir. Ölçeğin 4 boyutu; Teknoloji Kullanma Eğilimi, Memnuniyet, Motivasyon ve Kullanışlılık olmak üzere düzenlenmiştir. Ölçek; ‘1- Kesinlikle Katılmıyorum’, ‘2- Katılmıyorum’, ‘3- Katılıyorum’ ve ‘4- Kesinlikle Katılıyorum’ şeklinde biçimlendirilmiş ve puanlanmış 4 dereceli likert tipi şeklindedir. Ölçek toplamından elde edilebilecek puanlar 23 – 92 aralığında değişebilmekte, örneklemin toplam puanları artış veya düşüş gösterdiğinde E-Öğrenme tutumlarında da azalma veya yükselme belirlenmektedir (Biçer, 2019). E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği’nden elde edilen geçerlik ve güvenilirlik katsayıları Biçer (2019)’in bulgularıyla birlikte ve ayrıca araştırmamız sonuçları ile aşağıda verilmiştir (Tablo 1).

Katsayı değerleri ölçeğin güvenilirliğinin bir kanıtı olarak değerlendirilir ve tutarlılık değerleri güvenilirlik katsayısının 1,00’a doğru yaklaşması ile artmakta veya aksi yönde azalmaktadır. Diğer bir ifadeyle bu katsayıların 0,00 – 0,3 düzeyinde olması düşük kararlılık, 0,3 – 0,7 seviyesi orta düzey ve 0,7 – 1,0 arası olması ise yüksek kararlılık ilişkisinde olduğunu açıklamaktadır (Hovardaoğlu, 2000; Balcı, 2009; Büyüköztürk, 2011). E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğinin güvenilirliğine bakmak için yapılan analizler doğrultusunda cronbach alfa değerinin $\alpha = 0,789$ çıktığı, kararlılık düzeyi ise 0,95 çıkmıştır (Biçer, 2019).

Tablo 1: Araştırma Ölçeklerinin Güvenilirlik Analizi

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach's	
		Alpha katsayısı	Araştırma (α)
E-öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği	23	,789	0,74
Faktör 1: Teknoloji Kullanma Eğilimi	6	,729	0,70
Faktör 2: Memnuniyet	5	,757	0,81
Faktör 3: Motivasyon	6	,717	0,88
Faktör 4: Kullanışlılık	6	,689	0,78
Dijital okuryazarlık ölçeği	17	,93	0,83
Tutum	7	,88	0,82
Teknik	6	,89	0,87
Bilişsel	2	,70	0,79
Sosyal	2	,72	0,70

İstatistiksel Değerlendirme

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, SPSS for Windows (Version 20.0, Statistical Package for Social Sciences) programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ($t = -0,943$; $p = 0,685$; $\text{basıklık} = 0,455$; $\text{çarpıklık} = 0,793$) ile değerlendirildi ve analiz sonucunda normal dağım gösterdiği saptanmıştır. Araştırmadaki sürekli değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler ortalama, standart sapma değerleriyle, kategorik değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler frekans ve yüzde ile gösterilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişki Pearson korelasyon ile analiz edilmiştir. İstatistiksel analizlerde p değeri 0,05'in altındaki karşılaştırmalar, istatistiksel olarak anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma Helsinki Deklarasyonu'nda belirtilen etik hususlar doğrultusunda yürütülmüştür. Araştırmaya başlamadan önce Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurulu'ndan (28.04.2022 tarihli, 05/29 sayılı) yazılı izin alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler araştırmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda bilgilendirilmiş olup yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Araştırmada kullanılan Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği'nin kullanımı için yazarlardan e-mail yoluyla ölçek kullanım izni alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Niğde'de bir sağlık bilimleri fakültesinin ebelik bölümünde çalışmaya gönüllü katılım gösteren öğrenciler ile gerçekleştirildiğinden araştırma sonuçlarının genellenebilirliği bir sınırlılık olarak düşünülebilir.

Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin sosyodemografik özellikleri Tablo 2'de sunulmuştur. Öğrencilerin %29,3'ünün birinci sınıf, %73'ünün fen ve anadolu lisesi mezunu, %44,2'sinin akademik not ortalamasının 2.51-3.00 arasında, %64,7'sinin gelirinin giderine eşit, %85,6'sının yurttan kaldığı, %64,7'sinin annesinin ilkökul mezunu, %39,1'inin babasının ilkökul mezunu olduğu görülmüştür (Tablo 2).

Öğrencilerin teknoloji ile ilgili özellikleri Tablo 3'te incelenmiştir. Öğrencilerin %57,7'sinin kendilerini teknoloji kullanımı konusunda orta düzeyde yeterli gördüğü, %51,2'sinin kendine ait bilgisayarı olduğu, %80'inin ev ya da mobil internet aboneliğinin olduğu, %80'inin sosyal medya kullanımı için interneti kullandığı, %58,1'inin günde 2-5 saat internette süre geçirdiği ve en fazla oranda internet kullanırken bağlantı sorunu yaşadığı saptanmıştır (Tablo 3).

Tablo 2: Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri

Özellikler		n	%
Sınıf	1. Sınıf	63	29,3
	2.sınıf	59	27,4
	3.sınıf	53	24,7
	4.sınıf	40	18,6
Mezun olunan lise	Fen- Anadolu Lisesi	157	73,0
	Sağlık Meslek Lisesi	58	27,0
Akademik not ortalamanız	2.50 ve altı	35	16,3
	2.51-3.00	95	44,2
	3.01-3.50	69	32,1
	3.51-4.00	16	7,4
Aile ekonomik düzeyi	Gelir giderden az	59	27,4
	Gelir gidere eşit	139	64,7
	Gelir giderden fazla	17	7,9
Yaşadıkları yer	Yurt (özel-devlet)	184	85,6
	Ailele - akrabalarımla birlikte	31	14,4
Anne eğitim durumu	İlkokul	139	64,7
	Ortaokul	39	18,1
	Lise ve üzeri	37	17,2
Baba eğitim durumu	İlkokul	84	39,1
	Ortaokul	59	27,4
	Lise ve üzeri	72	33,5
Toplam		215	100

Tablo 3: Öğrencilerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı ile İlgili Özellikleri

Özellikler		n	%
Teknoloji kullanımı konusunda kendilerini ne derece yeterli gördükleri	Yetersiz	16	7,4
	Yeterli	75	34,9
	Orta düzeyde yeterli	124	57,7
Kendine ait bilgisayarı olma durumu	Evet	110	51,2
	Hayır	105	48,8
Ev ya da mobil internet aboneliği olma durumu	Evet	172	80,0
	Hayır	43	20,0
İnternetin kullanım amacı	Araştırma yapmak	30	14,0
	Genel İşler	13	6,0
	Sosyal Medya kullanımı	172	80,0
İnternette geçen süre	2 saat ve daha az	50	23,3
	2-5 saat	125	58,1
	5 saatten fazla	40	18,6
İnternet kullanırken yaşanan sorunlar*	Sorun yaşamıyorum	48	22,3
	Bağlantı sorunu yaşıyorum	124	57,7
	Erişim sorunu yaşıyorum	60	27,9
	Kota Sınırlı	76	35,3
Toplam		215	100

Öğrencilerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği toplam ve alt boyut puanları ile Dijital Okuryazarlık Ölçeği toplam ve alt boyut puanları Tablo 4'te sunulmuştur. Öğrencilerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanı $56,79 \pm 5,98$, Dijital Okuryazarlık Ölçeği toplam puanı $63,38 \pm 9,12$ olarak saptanmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Ölçek Puanlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçek	Ort±Ss
E-öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği	
Toplam Puan	56,79 ± 5,98
Faktör 1: Teknoloji Kullanma Eğilimi	12,85 ± 2,49
Faktör 2: Memnuniyet	13,51 ± 2,59
Faktör 3: Motivasyon	16,24 ± 3,34
Faktör 4: Kullanışlılık	14,2 ± 2,72
Dijital okuryazarlık ölçeği Toplam Puan	63,38 ± 9,12
Tutum	26,42 ± 4,09
Teknik	22,37 ± 3,66
Bilişsel	7,56 ± 1,45
Sosyal	7,02 ± 1,54

Öğrencilerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği toplam ve alt boyut puanları ile Dijital Okuryazarlık Ölçeği toplam ve alt boyut puanları arasındaki ilişki Tablo 5'te verilmiştir. Analiz sonucunda iki ölçek ve alt boyutları arasında anlamlı ilişki görülmemiştir. E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanı ile alt boyut puanları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki görülmüştür. Benzer şekilde de Dijital Okuryazarlık Ölçeği toplam puanı ile alt boyut puanları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki görülmüştür (Tablo 5).

Tablo 5: Ölçekler Arasındaki İlişki

Sıra	Ölçekler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	E-öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği	1								
2	Faktör 1: Teknoloji Kullanma Eğilimi	,437**	1							
3	Faktör 2: Memnuniyet	,615**	-0,068	1						
4	Faktör 3: Motivasyon	,650**	-,207**	,574**	1					
5	Faktör 4: Kullanışlılık	,416**	,364**	-,241**	-,154*	1				
6	Dijital okuryazarlık ölçeği	-0,04	-0,01	0,04	-0,03	-0,08	1			
7	Tutum	0,01	0,03	0,05	0,01	-0,08	,879**	1		
8	Teknik	-0,05	0,02	0,02	-0,06	-0,07	,893**	,621**	1	
9	Bilişsel	-0,11	-0,13	-0,01	-0,03	-0,08	,717**	,558**	,558**	1
10	Sosyal	-0,04	-0,07	0,01	-0,01	-0,02	,793**	,550**	,742**	,500**

Tartışma

Ebelik öğrencilerinde dijital okuryazarlık düzeyleri ile e-öğrenmeye yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmada öğrencilerin ölçek toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde dijital okuryazarlık düzeyinin ortalamanın üzerinde olduğu söylenebilir. Araştırma sonucumuzla benzer şekilde hemşirelik öğrencilerini ele alan bir çalışmada öğrencilerde orta düzeyde dijital okuryazarlık düzeyi bildirilmektedir (Karagöz, 2023). Kaya ve Top (2024)'un hemşirelik öğrencileri ile yürüttükleri farklı bir çalışmada ise öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kaya ve Top, 2024). Eğitim fakültesi öğrencilerini ele alan bir çalışmada genel olarak dijital okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğunu gösteren birçok çalışma mevcuttur (Üstündağ vd., 2017; Cote & Milliner, 2018; Liza & Andriyanti, 2020; Pratolo & Solikhati, 2021). Bourgeois ve ark. (2019)'nın çalışmalarında ise öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri yüksek bulunmuş ancak yeni çıkan ve gelişen teknolojilere ayak uydurabilmeleri için kendilerini sürekli güncellemeleri gerektiğine vurgu yapılmıştır (Bourgeois vd., 2019). Çalışmanın COVID-19 pandemisi sonrası yapılması ve öğrencilerin bu süreçte mecburi teknoloji deneyimleri artışının dijital okuryazarlık becerilerini etkilemiş olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada ebelik öğrencilerinin e-öğrenmeye yönelik tutum ölçeği toplam puan ortalaması $56,79 \pm 5,98$ bulunmuştur (Tablo 4). E-öğrenmeye yönelik tutum ölçeğinden alınabilecek en yüksek puanın 92 olduğu dikkate alındığında öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutumlarının orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarda da benzer olarak öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutum düzeyleri yüksek düzeyde olan (Adıgüzel & Dolmacı, 2018; Çoban & Tezci, 2019; Kisanga, 2016) orta düzey olan (Şahin, 2021) ve düşük düzeyde olan (Bahadır, 2021) çalışmalar mevcuttur. Çalışmanın COVID-19 pandemi süreci sonrası olması nedeniyle, e-öğrenmeyi içselleştirmiş olmaları ve e-öğrenme uygulamalarını benimsemelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada ebelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerilerinin ve e-öğrenmeye yönelik tutumlarının orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Dijital okuryazarlık becerileri ile e-öğrenmeye yönelik tutumları arasında bir ilişki görülmemiştir. Sürekli gelişim içerisinde olan dijital çağa öğrencilerin ayak uydurabilmeleri ve gelecekte sağlık bakım hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına katkı sağlamaları için öğrencilerin kendilerini sürekli güncellemeleri gerekmektedir. Konu ile ilgilenen araştırmacıların daha büyük bir örnekleme farklı değişkenlerle ilişkisini değerlendiren ilişkisel çalışmalar yapmaları önerilebilir. Geleceğin

sağlık profesyonellerinin köklerini aldığı eğitim kurumlarında müfredat programlarına teknoloji becerini ve e-öğrenme tutumlarını geliştirebilecek öğretim yöntem ve teknikleri yerleştirilmesi ve akademisyenlerin bu konuda farkındalık sağlamaları oldukça önemlidir.

Etik Beyan: Çalışma için etik kurul izni Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Tarih: 28.04.2022 tarihli ve 05/29 sayılı) yazılı izin alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Yazar Katkıları: Fikir: SK; Tasarım/Dizayn: SK; Denetleme: SK; Veri toplanması ve/veya işleme: SK; Analiz ve/veya yorum: SK; Literatür taraması: SK; Yazıyı yazan: SK; Eleştirel inceleme: SK, BC.

Destek/Teşekkür Beyanı: Çalışmada hiçbir kurum ve kişiden finansal destek alınmamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerimize teşekkür ederiz.

Hakem Değerlendirmesi: İç/Dış bağımsız

Kaynaklar

- Adıgüzel, A., & Dolmacı, A. (2018). Öğretmen Adaylarının Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *AJELI-Anatolian Journal of Educational Leadership and Instruction*, 6(2), 63-79. Erişim: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/615695>
- Altınayak, S.Ö., & Erkek, Z.Y. (2023). The relationship between midwifery students' attitudes towards e-learning and their future anxiety after 2023 earthquakes in Türkiye. *Anatolian Journal of Health Research*, 5(1), 1-7. <https://doi.org/10.61534/anatoljhr.1392880>
- Bahadır, F. (2021). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Başarı Yönelimleri ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 10(9), 62-73. Erişim: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1731370>
- Balcı, A. (2009). Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler. *Pegem Akademi*. Erişim: <https://depo.pegem.net/9789756802403.pdf>
- Bıçer, H. (2019). E-Öğrenmeye Yönelik Tutum: Ölçek Uyarlama Çalışması. (Master's thesis, Necmettin Erbakan University (Turkey)). <https://toad.halileksi.net/wp-content/uploads/2022/07/e-ogrenmeye-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf>
- Bourgeois, A., Birch, P., & Davydovskaia, O. (2019). Digital education at school in Europe. Eurydice Report. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *European Commission*. doi:10.2797/339457
- Britt, R. (2006). Online education: A survey of faculty and students. *Radiologic Technology*, 77(3), 183-190. Access: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16443938/>
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. *Pegem Akademi*. Erişim: www.pegem.net
- Collins, A., & Halverson, R. (2009). Rethinking education in the age of technology: The digital revolution and schooling in America. *New York: Teachers College Press*. Access: <https://courses.aiu.edu/Educational%20Technology/PDF/Collins-Rethinking-Education.pdf>
- Cote, T., & Milliner, B. (2018). A survey of EFL teachers' digital literacy: A report from a Japanese University. *Teaching english with technology*, 18(4), 71-89.
- Çoban, H., & Tezci, E. (2019). Farklı Değişkenler Açısından Öğretmenlerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *ICHES Uluslararası İnsani Bilimler ve Eğitim Bilimleri Kongresi* (8-10 Kasım 2019/İzmir/Türkiye), 130.
- Dinlemez, Ş. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri ile dijital vatandaşlık düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi (Master's thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Eshet, Y. (2004). Digital literacy: A conceptual framework for survival skills in the digital era. *Journal of educational multimedia and hypermedia*, 13(1), 93-106. Access: <https://www.learntechlib.org/primary/p/4793/>.

- Hamutoğlu, N. B., Güngören, Ö. C., Uyanık, G., & Gür Erdoğan, D. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeği: Türkçe'ye Uyarlama Çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(1), 408-429. <https://doi.org/10.12984/eegefd.295306>
- Haznedar, Ö., & Baran, B. (2012). Eğitim fakültesi öğrencileri için e-öğrenmeye yönelik genel bir tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2), 42-59. <https://doi.org/10.17943/etku.84225>
- Hovardaoğlu, S. (2000). Davranış bilimleri için araştırma teknikleri. Ve-Ga Yayınevi.
- Kara, S. (2021). Görsel sanatlar öğretmen adaylarının eğitim inançlarının incelenmesi. *Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 5(2), 168-179. Access: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2194980>
- Karagöz, Ş. N. (2023). Hemşirelik Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı*.
- Kaya, B., & Top, F. Ü. (2024). Hemşirelik Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık, Siberkondria Düzeyleri ve İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 243-252. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1366898>
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94. DOI: 10.17829/midr.20142110299
- Kisanga, D. (2016). Determinants of teachers' attitudes towards e-learning in Tanzanian higher learning institutions. *International Review of Research in Open and Distributed Learning: IRRODL*, 17(5), 109-125. Access: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1117380.pdf>
- Liza, K., & Andriyanti. (2020). Digital literacy scale of english pre-service teachers and their perceived readiness toward the application of digital technologies. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*, 14(1), 74-79. DOI: 10.11591/edulearn.v14i1.13925
- Lokmic-Tomkins, Z., Choo, D., Foley, P., Dix, S., Wong, P., & Brand, G. (2022). Pre-registration nursing students' perceptions of their baseline digital literacy and what it means for education: A prospective COHORT survey study. *Nurse Education Today*, 111, 105308. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105308>.
- Pala, Ş. M., & Başbüyük, A. (2020). Ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(3), 897-921. <https://doi.org/10.30703/cije.672882>
- Reljić, M., Dreçsek, D., Štiglic, G., Kmetec, S., Fekonja, Z., & Donik, B. (2023). E-Learning in Nursing and Midwifery during the COVID-19 Pandemic. 11 (23), 3094. <https://doi.org/10.3390/healthcare11233094>
- Shamsae, M., Mangolian, P., Ahmadian, L., & Farokhzadian, J. (2021). Assessing the effect of virtual education on information literacy competency for evidence-based practice among the undergraduate nursing students. *BMC Med Inform Decis Mak*, 21(48). <https://doi.org/10.1186/s12911-021-01418-9>
- Şahin, A. (2021). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık Düzeylerinin ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 3496-3525. <https://doi.org/10.15869/itobiad.937532>
- TÜİK. (2023). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Erişim: [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2023](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2023)
- Üstündağ, M. T., Güneş, E., & Bahçıvan, E. (2017). "Dijital okuryazarlık ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve Fen Bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık durumları". *Journal of Education and Future*, 12, 19-29. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/332115>
- We are social. (2023). We are social report. Access: <https://wearesocial.com/wp-content/uploads/2023/03/Digital-2023-Global-Overview-Report.pdf>
- Yungul, O. (2018). Müzik eğitiminde web tabanlı uzaktan eğitim. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1333-1348. Erişim: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/503716>
- Zhong, R. (2020). The coronavirus exposes education's digital divide. *The New York Times*. Access: <https://www.nytimes.com/2020/03/17/technology/china-schools-coronavirus.html>